

kReativ Tänkande

Reaktiv tänkande

Syfte med workshop

- Identifiera processer bakom innovativa idéer
- Testa 3-steps modellen för att tänka kreativt
- Prova, smaka, testa en del verktyg för utveckling av nya idéer

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Vilka är era problem?

- För lite hembesök
- För lång väntelista
- Patienterna gör inte som vi säger

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Kreativt tänkande

- Det sitter i huvudet...

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Hur tänker vi? I mentala dalar...

Tänkandet följer bestämda dalar

Strömmar av tankar

Sluppmässigt hopp till annan dal

Avsiktligt gjord tunnel

Mentala dalar = antaganden, paradig, enkla regler, "det sätt vi gör det på", mentala boxar, "som vi brukar tänka, resonera, göra", etc

2011

- Hur får vi vänster och höger hjärnhalva att samarbeta
  - diagonaler
- Kropp och koncentration
- Smarta rörelser

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Tre mentala processer behövs för att tänka kreativt

Uppmärksamhet – observera hur det fungerar nu; i vilka mentala dalar tänker vi?

Flykt, frigörelse från nuvarande mentala dal

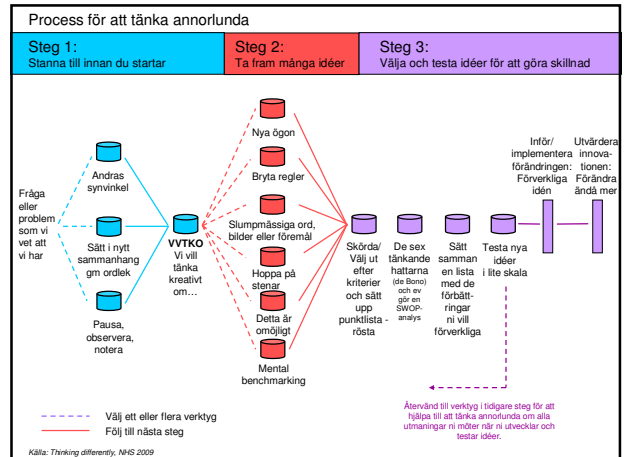
Rörelse – att ge sig iväg tankemässigt lekfullt, att associera fritt, för att skapa nya idéer utan att bedöma eller kritisera

Tänkande fungerar bättre med **viss struktur**:
t ex dela upp i fantasi, positivt, negativt, känslomässigt

P Pilsak

Det vi ser – är det det vi ser?

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner http://sv.wikipedia.org/wiki/Optisk_illusion 2011

Skratt.....vi är på väg....

Vilka problem har ni?

Implementering av forskningsresultat

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Verktyg omformulering: Hur gör jag?

Steg 1:
Stanna till innan du startar

1. Plocka ur de specifika orden/jargongen
2. Ställ frågor om orden
  - Vad betyder implementering....
  - Vad betyder forskningsresultat...
  - Vilka andra ord kan ersätta dessa...
  - Vilka ord skulle någon annan använda för att beskriva detta..
3. Använd de alternativa orden efter frasen "vi vill tänka kreativt om...."

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 1:
Stanna till innan du startar

"Vi vill tänka kreativt om.....

hur man kan skruva in det sätt att arbeta kliniskt som de som vet bäst har sagt gör nytta"

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 1:
Stanna till innan du startar

När kan jag använda detta verktyg ?

- Efter att du identifierat det som du vill arbeta med.
- Tydliggör ämnet
- Hitta specifika områdena
- Bra då det används "överanvända ord och fraser"

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Process för att tänka annorlunda

Steg 1:
Stanna till innan du startar

Källa: Thinking differently, NHS 2009

Steg 1:
Stanna till innan du startar

Andras synvinkel –
Vems glasögon har vi på?

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 1:
Stanna till innan du startar

Andras synvinkel –
Vems glasögon har vi på?

Hur skulle följande personer beskriva det valda problemet

Restaurangchef	Vaktmästare
Bibliotekari	Politiker
Fritidspedagog	Sjökapten
6-åring	85 åring
Björn Gustafson	Fotograf
Tidningsbud	Formel 1-mekaniker
Hotel chef	Fönsterputsare
Parkarbetare	Regissör
Friidrottare	Flyttgubbe

Välj 3-4 glasögon och beskriv problemet med deras språk
Tid: 8 minuter.

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Process för att tänka annorlunda

Steg 1: Stanna till innan du startar
Steg 2: Ta fram många idéer
Steg 3: Välja och testa idéer för att göra skillnad

Källa: Thinking differently, NHS 2009

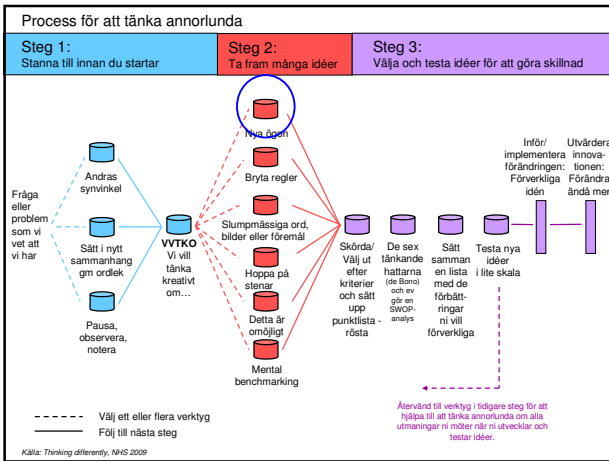
Steg 2:
Ta fram många idéer

Generera en mängd av idéer

The way to get good ideas is to get lots of ideas and throw the bad ones away

Linus Pauling, Nobel prize winner

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 2:
Ta fram många idéer

Verktyg: Se det med nya ögon

"Nya idéer kommer från olikheter"
Nicholas Negroponte

- Hur gör andra om de hade vårt problem?
- Hur skulle vi göra om vi gjorde som dem?
- Vilka idéer och angreppssätt skulle de ha?

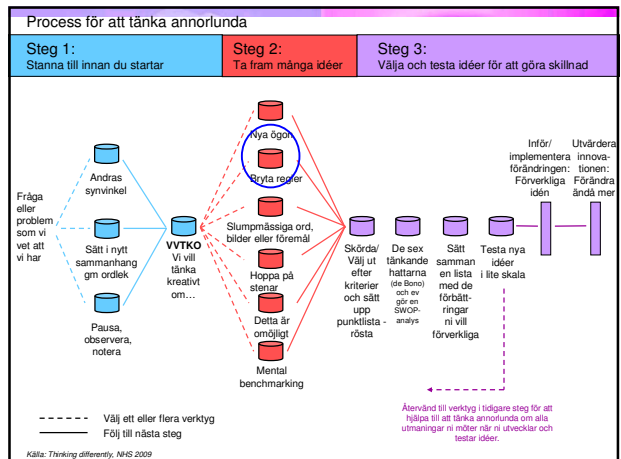
Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 2:
Ta fram många idéer

Verktyg: Se det med nya ögon

Supermarket	Sjukhus
Internet shopping	Använd epost/telefonsamtal/ videolänkar som alternativ för uppföljning
Flexibla öppettider	Försök med kvälls- eller tidiga mornar mottagning för att minska på efterfrågan på mottagningar med långa väntetider
Kundens väg	Patientens väg

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

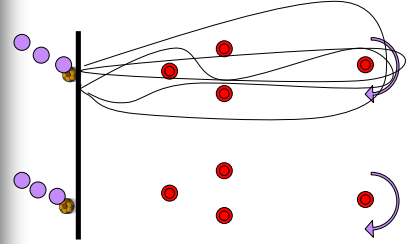

Bryta regler...

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Bryta reglerna

Steg 2:
Ta fram många idéer

- Identifiera
- Uppmärksamma
- Observera

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Exempel

Steg 2:
Ta fram många idéer

- Utbildning behövs innan jag kan implementera ny metod.
- Vi sparar pengar genom neddragningar i verksamheten
- Läkarna kan inte medverka i teamet

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Hur går man tillväga?

Steg 2:
Ta fram många idéer

1. Identifiera den dolda regeln (välj en av följande sätt)

- Lista regler
- "varför är det steget där?"
  - Rita
  - Observera
  - Berätta

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Hur går man tillväga?

Steg 2

2. Utmana regeln

Välj ett eller flera sätt:

- Ställ frågor
  - Vilka delar i denna regeln kan vi bryta?
  - Vilka delar i denna regel vill vi behålla och varför?
- Föreslå en alternativ enkel regel

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg2

Hur går man tillväga?

3. "Walk arounds" i ny värld

- Spela upp ett scenario där regeln är en annan. Vad kan du göra annorlunda? Hur vill du att den ska se ut?
- Rita den nya processen och fånga idéerna.

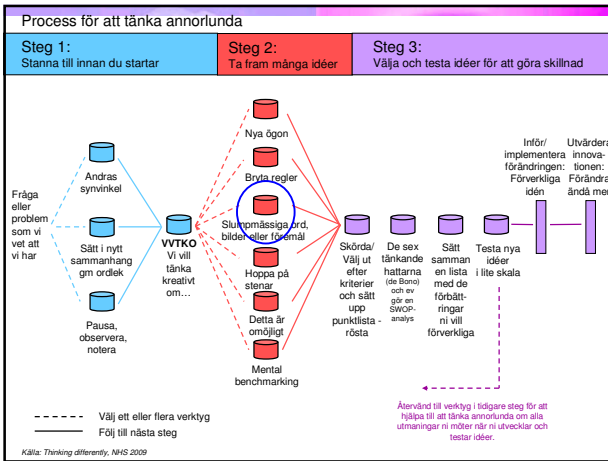
Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg2

När kan jag använda detta verktyg ?

- När man har gjort på samma sätt under en lång tid
- Vid repetitiva strukturer och processer som alla känner väl

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg2

Associationer

- Bilder och föremål

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

En lista att använda för att "se med nya ögon":

Akupunktur	Filmer	Journalism	Målare	Stjärnor
Arkitektur	Filosofi	Juridik	Månen	Strindberg
Astrologi	Formel 1-team	Kardiologi	Nutrition	Stål
Astronomi	Fotografi	Kemi	Olympiaden	Sydamerika
Ballet	Fysik	Kloster	Parker	Såpopera
Barn	Finansvärlden	Konik	Parlament	Tabloidtidning
Bank	Fiske	Komedier	Planeter	Tandläkare
Basketboll	Fotboll	Konferens	Politik	Teater
Begravningsbyrå	Flygbolag	Konstnär	Polo	Tacknade serier
Bibliotekarie	Flugning	Korea	Religion	Television
Biografi	Fåglar	Kurort	Resebranschen	Tennis
Biologi	Föreläsning	Kändisar	Restauranger	Terrorism
Bowling	Gastronomi	Kärnkraft	Riksdagen	Tillverkning
Budgetperiod	Geologi	Lager	Rymden	Transporter
Böcker	Geografi	Lager	Rörläggare	Tryckeri
Centrum	Golf	Laget/teamet	Samla mynt	TV-nyheter
Cirkusföreställning	Gruvdrift	Lantbruk	Segling	Tullen
Dans	Datorer	Grönsakshandel	Maffia	Tyskt
Dekoratrör	Hamburgare	Magasin	Shakespeares pjäser	Tävlingsteam
Djurens rike	Historia	Manufaktur	Skuddäknning	Underhållning
Djungel	Hotell	Matlagning	Skräp	Utveckling
Domstol	Hälsa	Matematik	Skyskrapa	Uppfinnare
Efterätter	Igloo	Medicin	Skulptur	Vatikanstaten
Ekonomi	Indian	Meteorologi	Snabbmat	Verkstad
Engelskt	Inredare	Militär	Snickare	Vin
Evolution	Insekter	Monument	Sociologi	Zoo
Fackföreningar	Jakt	Musik	Sol	Återvinning
Falukorv	Japan	Mytologi	Statskunskap	

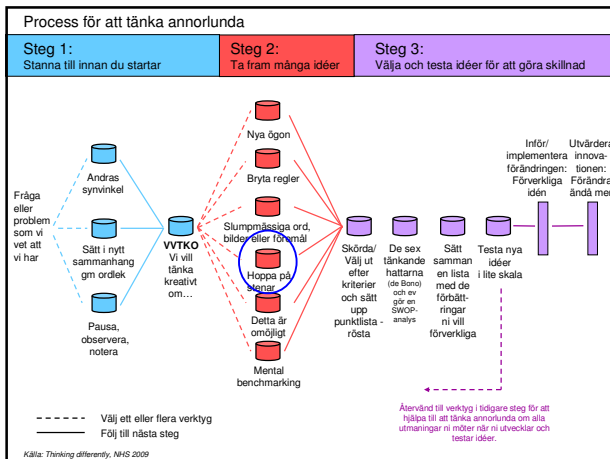
Steg 2:
Ta fram många idéer

Steg 2:
Ta fram många idéer

Bilder - associationer

Vad är pennan?

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 2:
Ta fram många idéer

Hoppa på stenar - Provokation

- Vilda idéer
- Starta med det överdrivna /otroliga

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 2:
Ta fram många idéer

Två olika sätt:

Extremt eller överdrivet

- angreppssätt
- scenario

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 2:
Ta fram många idéer

"Det är omöjligt"

"Vi har testat detta innan och det fungerade inte då."

"The world is moving so fast these days that the man who says that it can't be done is generally interrupted by someone doing it"

Harry Emerson Fosdick

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 2:
Ta fram många idéer

Hur går man till väga?

1. Lista: "Det är omöjligt att....." - se till att alla tvättar händerna innan patientkontakt...
2. Fråga:
  - Hur kan vi göra det möjligt?
  - Hur kan vi komma nära att göra det?
  - Hur kan vi göra det åtminstone vid några tillfällen?

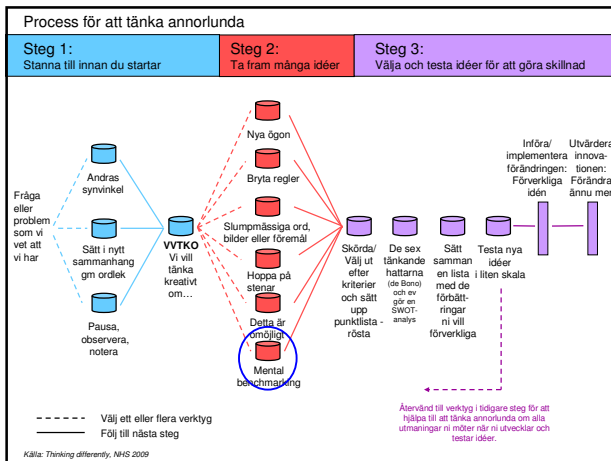
Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 2:
Ta fram många idéer

Exempel

- Se till att alla tvättar händerna
  - En inspelad röst som uppmanar till att tvätta händerna när personal och besökare kommer till kliniken
  - Dörren öppnas endast om man använt handsprit
  - Spriten innehåller fluorescerande färg – syns i Viseruba

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 2: Ta fram många idéer

Mental Benchmarking

- Titta på andra verksamheter
- "The best innovators aren't lone geniuses. They're people who can take an idea that's obvious in one context and apply it in not-so-obvious ways to a different context" Harvard Business Review

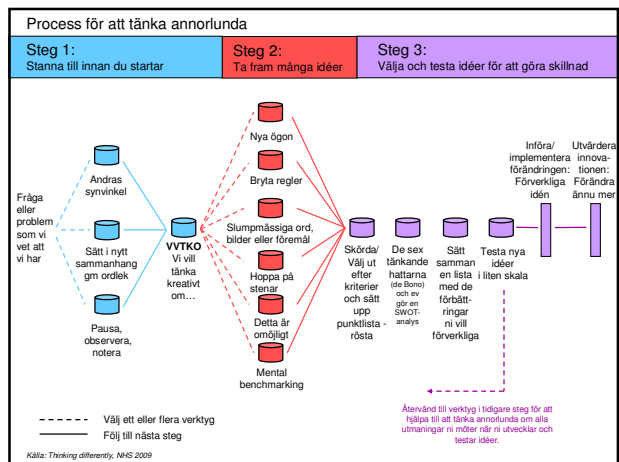
Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 2: Ta fram många idéer

Hur går man till väga?

1. Välj en verksamhet slumpmässigt eller en som också hanterar samma problem/ämne t ex snabbmatskedjor, bank, affärer m.m.
2. Beskriv hur verksamheten gör
3. Låna och anpassa konceptet till ditt problem/ämne

Nicoline Wackerberg, Niklas Föghner 2011

Steg 3: Välja och testa idéer för att göra skillnad

Sex tänkande hattar

...hjälp människor eller grupper att värdera en idé eller ett ämne ur flera perspektiv och sätt, som kanske skiljer sig från det sätt de helst skulle vilja se de på.

Genom att bära de olika hattarna som en metafor för olika synsätt – en i taget, eller en per grupp – kan vi leda våra tankar i en viss tankebanan, enligt Edward de Bono.

